

Karol Szymczak

Wołkusz, gm. Lipsk n/ Biebrzą, woj.
suwalskie. Stanowisko 5

Informator Archeologiczny : badania 14, 23-24

1980

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

badan ograniczono do 30 m². W wykopie wyeksplorowano fragmenty 5 szybów, z których 3 były częściowo zniszczone przez brzeg nowożytnego kamieniołomu, obecnie całkowicie zniwelowanego i nie widocznego na powierzchni. Uzyskano pełny przekrój szybu nr 1 o głębokości około 4,5 m od powierzchni. Najgłębszy z badanych szybów oznaczony nr 4 miał głębokość 5,2 m. Wszystkie badane szyby były obiektami szerokimi w części przyotworowej. Cztery szyby, w których osiągnięto dno, drażone były w części dolnej w poziomie zwietrzałego wapienia płytowego. Krzemień "czekoladowy" wydobywano w dwóch odmianach - z warstwy gliny zwietrzeliiskowej oraz ze wspomnianych wapieni płytowych. Z wykopu uzyskano duże ilości materiału przemysłowego. Badania w wykopie zakończono.

Wykop II/80 założono wzdłuż profilu drogowego w pobliżu wykopu I/80. Długość jego wynosiła 61 m, powierzchnia 240 m². Celem tego-roczych prac było stwierdzenie, czy na obszarze zniszczonym przy budowie betonowej drogi istnieje możliwość uzyskania istotnych informacji o występujących tu szybach. Analiza odczyszczzonego profilu i planu wykopu wykazała obecność co najmniej 10 szybów. Prace będą kontynuowane w roku przyszłym celem uzyskania ich pełnych przekrojów i danych do datowania obiektów. Prace w tym wykopie mają charakter ściśle ratowniczy.

Uzyskano 28183 okazów krzemiennych, w tym 8769 przemysłowych.

Materiały znajdują się w PAK PP PKZ Oddział Warszawa.

Badania będą kontynuowane.

WOŁKUSZ, gm. Lipsk n/Biebrzą
woj. suwalskie
Stanowisko 5

Uniwersytet Warszawski
Instytut Archeologii

Badania prowadził mgr Karol Szymczak.
Finansował WKZ w Suwałkach i UW.
Pierwszy sezon badań. Osadnictwo schyłko-
wopaleolityczne.

Stanowisko zostało odkryte w r. 1979 podczas badań powierzchniowych. W tym samym roku przeprowadzono na nim badania sondażowe. Położone jest ono na wydnie rozciągającej się na zachód od wsi Wołkusz wzdłuż doliny rzeki Wołkuszanki. Zabytki, mimo że znajdowane są na powierzchni i w warstwie przewianego piasku doskonale zachowały swój pierwotny układ planigraficzny tworząc szereg wyraźnie rysujących się skupisk.

1. "Skupisko z liściakiem" - wykop 103 m² /kontynuacja zeszłorocznego sondażu/, około 13.250 zabytków a wśród nich rdzenie dwupiętowe /około 50 sztuk/, rylce różnych typów /około 40 sztuk/, drapa-

cze /8 sztuk/, liściaki /6 sztuk/, charakterystyczne odpadki i kilka zabytków kamiennych.

2. Skupisko "Jabłoń" - wykop 49 m², około 5.700 zabytków z ośmioma rdzeniami dwupiętowymi, drapaczem, rylcem i ogromną serią doborowych wiórów stanowiących tu prawdopodobnie cel produkcji.

3. Skupisko "Pod wierzbami" - wykop 61 m², a spośród około 3.900 zabytków zwrócić należy uwagę na narzędzie kombinowane: rylec klinowy prosty + drapacz.

4. Skupisko "Mała krzemienica" - wykop 20 m², około 1.500 zabytków.

5. Skupisko "Stara chatka" - wykop 164 m², około 6.500 zabytków z rdzeniami dwupiętowymi /6 sztuk/ liściakami /4 sztuki/, rylcem, drapaczem i kilkoma tłukami kamiennymi.

6. Skupisko "Złodzieje" - wykop 50 m², około 1.200 zabytków wśród których znajdują się rdzenie dwupiętowe /8 sztuk/, liściaki /3 sztuki/, drapacze /4 sztuki w tym 1 skośny/ oraz narzędzie kombinowane - rylec klinowy boczny + drapacz.

7. Skupisko "Na środku" - wykop 41 m², wśród około 300 zabytków znajduje się 9 przepalonych fragmentów liściaków, 2 ciosaki i drapacz wiórowy.

8. Skupisko "W sadzie" - wykop 85 m², około 1.550 zabytków z drapaczem, liściakiem, dwoma rylcami, narzędziem kombinowanym /rylec klinowy prosty + drapacz/ i kilkoma zabytkami kamiennymi.

9. Skupisko "Przy płocie" - wykop niedokończony o powierzchni 44 m², około 800 zabytków w tym 2 drapacze /jeden z nich zdwojony/.

10. "Padlina" - w 21 m² wykopie, oddalonym około 240 m na północny-wschód od badanej serii skupisk zabytków krzemiennych natrafiono na owalną plamę hematytową stanowiącą najprawdopodobniej pozostałość po działalności związanej z przetwórstwem czerwonego barwnika.

Materiał zabytkowy uzyskany ze wszystkich wykopów blisko nawiązuje do schyłkowopaleolitycznej kultury świderskiej zarówno pod względem technologicznym jak i typologicznym.

Jest on aktualnie opracowywany w IA UW.

Badania będą kontynuowane.